

Projectes Transformadors i d'Impacte de Recerca i Innovació en Salut

L'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IdISBa) ha obtingut finançament en la convocatòria de projectes transformadors i d'impacte de recerca i innovació en salut per al període 2023-2026 impulsada per la Conselleria de Salut i el Govern de les Illes Balears, amb cofinançament del programa FEDER 2021-2027.

L'IdISBa a través d'aquesta convocatòria ha obtingut **1.233.705,80 €** amb un total de nou projectes concedits dins la modalitat 1 i tres projectes concedits a la modalitat 2.

Modalitat 1: Projectes de recerca i transferència

Són projectes orientats a la recerca, el desenvolupament, la transferència i la validació dels resultats en la pràctica clínica assistencial.

- 1. Co-MGT: Co-MGT: Escalat Industrial per al Desenvolupament de Formulacions Innovadores per a la Prevenció i Tractament de la Malaltia Periodontal.**
(Projecte PROSALUT2023-03, IP: Marta Monjo)
Desenvolupament d'un gel periodontal antisèptic basat en alfa-mangostin, amb propietats antimicrobianes i antiinflamatòries superiors a la clorhexidina. El projecte es centra en escalar la producció, controlar la puresa i crear un prototip comercial d'alta qualitat.
- 2. Les vesícules extracel·lulars de femta com a font de nous biomarcadors per al diagnòstic i pronòstic del càncer colorectal.** *(Projecte PROSALUT2023-04, IP: Jordi Oliver)*
El projecte busca biomarcadors en femta per al diagnòstic precoç i pronòstic del càncer colorectal (CCR). Mitjançant tècniques avançades, s'analitzaran RNAm, miRNA i proteïnes per complementar els programes de cribratge i millorar la detecció no invasiva.
- 3. REGENERA: Millorant el pronòstic funcional de l'ictus: models 3D d'angiogènesi i disrupció de la barrera hematoencefàlica per testar noves teràpies basades en reposicionament de fàrmacs** *(Projecte PROSALUT2023-09, IP: Cristòfol Vives)*
La recuperació funcional de l'ictus presenta gran variabilitat, parcialment explicada per factors com l'edat, localització o severitat de l'ictus. Recentment hem demostrat que factors genètics, com mutacions en el gen PATJ també influeixen, provocant disfunció de la barrera hematoencefàlica (BHE) i neuroinflamació.
- 4. HIVIMARC : Malaltia del fetge gras no alcohòlic en persones que viuen amb VIH: avaluació de marcadors de malaltia i variables associades amb la seva progressió**
(Projecte PROSALUT2023-13, IP: Ana Maria Proenza)
El projecte investiga la prevalença de NAFLD en persones amb VIH, analitzant l'impacte dels tractaments antiretrovirals mitjançant FibroScan i marcadors sèrics. També estudia mecanismes moleculars de la malaltia i els efectes dels fàrmacs per millorar el diagnòstic i el pronòstic.

5. **CAMAPAR: Càncer de mama després del part, estudi de signatures i biomarcadors de mal pronòstic i resistència a teràpia** (*Projecte PROSALUT2023-14, IP: Miriam Sansó*)
El projecte investiga el càncer de mama en dones joves, especialment postpart, una forma agressiva amb mal pronòstic. Mitjançant una cohort multicèntrica, s'analitzaran dades de paritat, lactància i signatures gèniques per millorar diagnòstic, pronòstic i teràpies.
6. **MUSIB-omics: Mort sobtada a les illes Balears: Bases genètiques i millora del rendiment diagnòstic de l'autòpsia molecular mitjançant una aproximació multiòmica. (MUSIB-omics)** (*Projecte PROSALUT2023-18, IP: Alexander Damián Heine*)
El projecte MUSIB aplica tècniques multiòmiques, com WGS i RNAseq, per millorar el diagnòstic genètic de la mort sobtada cardíaca en joves. Aquesta iniciativa pionera busca augmentar el coneixement genètic, el rendiment diagnòstic i la prevenció familiar a Balears.
7. **Aplicació de tecnologies òmiques (genoma i transcriptoma) en una cohort de pacients amb malalties rares** (*Projecte PROSALUT2023-21, IP: Fernando Santos*)
Les malalties rares afecten fins al 6% de la població, però moltes queden sense diagnòstic malgrat els avenços en genètica. Aquest projecte implementa la seqüenciació del genoma complet i del transcriptoma en pacients sense diagnòstic per millorar el coneixement dels mecanismes moleculars, avaluar-ne l'impacte clínic i identificar barreres per a la seva aplicació.
8. **PROMESA: Prevenció del Suïcidi a través d'Enfocaments Innovadors en Atenció Primària** (*Projecte PROSALUT2023-26, IP: M. Jesús Serrano*)
Aquest estudi busca millorar la detecció i el maneig de la conducta suïcida en Atenció Primària mitjançant una intervenció formativa per a professionals sanitaris. Inclou tres fases: anàlisi qualitativa d'experiències, estudi de casos recents de suïcidi i un assaig clínic per avaluar l'impacte de la formació, amb l'objectiu de prevenir i detectar millor aquesta conducta.
9. **SUCRE: Suplementació amb Creatina monohidrato en la recuperació precoç de l'ictus isquèmic. Assaig clínic aleatoritzat doble cec.** (*Projecte PROSALUT2023-27, IP: Raquel Delgado*)
Aquest estudi avalua l'eficàcia de la suplementació amb creatina en la recuperació física i funcional després d'un ictus isquèmic. Mitjançant un assaig clínic aleatoritzat, doble cec i controlat amb placebo, es busca determinar si la creatina, amb els seus beneficis demostrats en sarcopènia i rendiment físic, pot millorar la rehabilitació dels pacients.

Modalitat 2: Projectes de col·laboració públic-privada

1. **MIDAS: Mesurament d'Interleucina 5 per a Dirigir la teràpia biològica en l'ASma greu**
(Projecte PROSALUT2023-16)

Entitat beneficiària 1: IDISBA - IP: *Francisco de Borja García-Cosío*

Entitat beneficiària 2: NANODECALDX SL - IP: *Roberto de la Rica Quesada*

Desenvolupament d'una tècnica no invasiva per analitzar biomarcadors inflamatoris en asma greu mitjançant màscares que atrapen mostres respiratòries. L'objectiu és millorar la selecció de pacients per a teràpies biològiques, augmentant l'eficàcia del tractament i impulsant la medicina de precisió.

2. **NeuroPRS: Desenvolupament d'un algorisme de risc poligènic adaptat a població balear per a malalties neurodegeneratives** (Projecte PROSALUT2023-20)

Entitat beneficiària 1: IDISBA - IP: *Aarne Fleischer*

Entitat beneficiària 2: ADNTR0 Genetics SL- IP: *Jair Antonio Tenorio*

Desenvolupament d'un algorisme de risc poligènic per a la detecció precoç de la malaltia d'Alzheimer a Balears mitjançant genòmica, bioinformàtica i machine learning. L'objectiu és identificar individus en risc abans dels símptomes per a intervencions i teràpies personalitzades.

3. **MSC: Anàlisi de les cèl·lules mare mesenquimales de cordó umbilical (UC-MSC) com a possible medicament dirigit a Malalties Pulmonars Intersticials Difuses (EPID) de caràcter fibròtic** (Projecte PROSALUT2023-28)

Entitat beneficiària 1: Stem Cell Lab SL - IP: *Carlos Rio*

Entitat beneficiària 2: IdISBa - IP: *Ernest Salas*

Investigació en cèl·lules mare mesenquimales (MSC) d'origen umbilical per a tractar malalties respiratòries com la fibrosi pulmonar idiopàtica. El projecte busca millorar l'eficàcia terapèutica mitjançant models de cultiu 3D, potenciant la regeneració cel·lular i reduint el teixit fibròtic.